Сборник съдебна практика

ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (девети състав)

12 юли 2016 година*

„Жалба за отмяна — Обща външна политика и политика на сигурност — Ограничителни мерки, приети с оглед на положението в Украйна — Замразяване на средства — Списък на лицата, образуванията и органите, спрямо които се прилага замразяването на финансови средства и икономически ресурси — Включване на името на жалбоподателя — Изменение на исканията — Смърт на жалбоподателя — Недопустимост — Доказване на основателността на включването в списъка — Явно неоснователна жалба“

По дело T-347/14

Olga Stanislavivna Yanukovych, в качеството на наследник на Viktor Viktorovych Yanukovych, с местожителство в Киев (Украйна), за която се явява T. Beazley, QC,

жалбоподател,

срещу

Съвет на Европейския съюз, за който се явяват първоначално E. Finnegan и J.-P. Hix, впоследствие Hix и P. Mahnič Bruni, в качеството на представители,

ответник,

подпомаган от

Европейска комисия, за която се явяват S. Bartelt и D. Gauci, в качеството на представители,

встъпила страна,

с предмет жалба на основание член 263 ДФЕС за отмяна, от една страна, на Решение 2014/119/ОВППС на Съвета от 5 март 2014 година относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, образувания и органи с оглед на ситуацията в Украйна (ОВ L 66, стр. 26), изменено с Решение за изпълнение 2014/216/ОВППС на Съвета от 14 април 2014 година за изпълнение на Решение 2014/119 (ОВ L 111, стр. 91) и на Регламент (ЕС) № 208/2014 на Съвета от 5 март 2014 година относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, образувания и органи с оглед на положението в Украйна (ОВ L 66, стр. 1), изменен с Регламент за изпълнение (ЕС) № 381/2014 на Съвета от 14 април 2014 година за изпълнение на Регламент № 208/2014 (ОВ L 111, стр. 33), и от друга страна, на Решение (ОВППС) 2015/143 на Съвета от 29 януари 2015 година за изменение на Решение 2014/119 (ОВ L 24, стр. 16) и на Регламент (ЕС) 2015/138 на Съвета от 29 януари 2015 г. за изменение на Регламент № 208/2014 (ОВ L 24, стр. 1), както и на Решение (ОВППС) 2015/364 на Съвета от

* Език на производството: английски.

5 март 2015 г. за изменение на Решение 2014/119 (ОВ L 62, стр. 25) и на Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/357 на Съвета от 5 март 2015 г. за прилагане на Регламент № 208/2014 (ОВ L 62, 2015 г., стр. 1), в частите, които се отнасят до г-н Viktorovych Yanukovych,

ОБЩИЯТ СЪД (девети състав),

състоящ се от: G. Berardis (докладчик), председател, O. Czúcz и A. Popescu, съдии,

секретар: E. Coulon,

постанови настоящото

Определение

Обстоятелства, предхождащи спора

1 Настоящото дело се вписва в рамките на ограничителни мерки срещу определени лица, образувания и органи с оглед на положението в Украйна.

2 Г-н Viktor Viktorovych Yanukovych е един от синовете на бившия президент на Украйна, както и член на Върховната рада (Върховен съвет).

3 На 5 март 2014 г. Съветът на Европейския съюз приема на основание член 29 ДЕС Решение 2014/119/ОВППС относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, образувания и органи с оглед на ситуацията в Украйна (ОВ L 66, стр. 26).

4 Член 1, параграфи 1 и 2 от Решение 2014/119 предвижда следното:

„1. Замразяват се всички финансови средства и икономически ресурси, принадлежащи на, притежавани, държани или контролирани от лица, за които е установено, че са отговорни за присвояване на финансови средства на украинската държава, и от лица, отговорни за нарушения на правата на човека, и от физически и юридически лица, образувания или органи, свързани с тях, така както са посочени в списъка в приложението.

2. Никакви финансови средства или икономически ресурси не могат да се предоставят пряко или непряко на разположение или в полза на физическите или юридическите лица, образуванията или органите, посочени в приложението“.

5 Правилата за прилагане на въпросните ограничителни мерки се съдържат в следващите параграфи от същия член.

6 На същата дата Съветът приема на основание член 215, параграф 2 ДФЕС Регламент (ЕС) № 208/2014 от 5 март 2014 година относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, образувания и органи с оглед на положението в Украйна (ОВ L 66, стр. 1).

7 В съответствие с Решение 2014/119 Регламент № 208/2014 налага приемането на разглежданите ограничителни мерки и установява правила за прилагането им, по същество идентични с установените с посоченото решение.

8 Имената на лицата, за които се прилагат Решение 2014/119 и Регламент № 208/2014, са посочени в списък, който се намира в приложението към решението и в приложение I към регламента (наричан по-нататък „списъкът“) и съдържа по-специално основанията за включване на съответните лица в него.

9 Името на г-н Yanukovych фигурира в списъка със следната информация за идентифициране: „син на бивш[ия] президент [Ianoukovitch], член на Върховната рада [Върховен съвет]“ и на следното основание:

„Лице, което е обект на разследване в Украйна за участие в престъпления във връзка с присвояването на украински държавни средства и незаконното им прехвърляне извън Украйна“.

10 На 6 март 2014 г. Съветът публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* известие на вниманието на лицата, спрямо които се прилагат ограничителните мерки, предвидени в Решение 2014/119 и в Регламент № 208/2014 (ОВ C 66, стр. 1). Съгласно това известие „[з]асегнатите лица могат да отправят до Съвета искане, придружено от съпътстваща документация, за преразглеждане на решението за включването им в […] списък[а]“. С известието се обръща също така внимание на засегнатите лица „за възможността да оспорят решението на Съвета пред Общия съд съгласно условията, предвидени в член 275, втора алинея [ДФЕС], и член 263, четвърта и шеста алинея [ДФЕС]“.

11 Решение 2014/119 и Регламент № 208/2014 са изменени съответно с Решение за изпълнение 2014/216/ОВППС на Съвета от 14 април 2014 година за прилагане на Решение 2014/119 (ОВ L 111, стр. 91) и с Регламент за изпълнение (ЕС) № 381/2014 на Съвета от 14 април 2014 година за прилагане на Регламент № 208/2014 (ОВ L 111, стр. 33).

12 Впоследствие Решение 2014/119 е изменено с Решение (ОВППС) 2015/143 на Съвета от 29 януари 2015 година за изменение на Решение 2014/119 (ОВ L 24, стр. 16), влязло в сила на 31 януари 2015 г. Що се отнася до критериите за определяне на лицата, на които се налагат разглежданите ограничителни мерки, от член 1 от посоченото решение е видно, че член 1, параграф 1 от Решение 2014/119 е заменен със следния текст:

„1. Замразяват се всички финансови средства и икономически ресурси, принадлежащи на, притежавани, държани или контролирани от лица, за които е установено, че са отговорни за присвояване на финансови средства на украинската държава, и от лица, отговорни за нарушения на правата на човека, и от физически и юридически лица, образувания или органи, свързани с тях, така както са посочени в списъка в приложението.

За целите на настоящото решение лица, за които е установено, че са отговорни за присвояване на финансови средства на украинската държава, включват лица, по отношение на които украинските органи провеждат разследване:

а) за присвояването на украински публични финансови средства или активи или за съучастие в подобно деяние; или

б) за злоупотреба със служебно положение от страна на лице на публична длъжност с цел получаване на неправомерна облага за себе си или за трето лице, като по този начин се причиняват загуби на украински публични финансови средства или активи, или за съучастие в подобно деяние“.

13 Регламент (ЕС) 2015/138 на Съвета от 29 януари 2015 г. за изменение на Регламент № 208/2014 (ОВ L 24, стр. 1) изменя последния в съответствие с Решение 2015/143.

14 Впоследствие Решение 2014/119 и Регламент № 208/2014 са изменени съответно с Решение (ОВППС) 2015/364 на Съвета от 5 март 2015 година за изменение на Решение 2014/119 (ОВ L 62, стр. 25) и с Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/357 на Съвета от 5 март 2015 година за прилагане на Регламент № 208/2014 (ОВ L 62, стр. 1). Решение 2015/364 изменя член 5 от Решение 2014/119, като, що се отнася до г-н Yanukovych, удължава до 6 юни 2015 г. срока за прилагане на ограничителните мерки. Регламент за изпълнение 2015/357 съответно заменя приложение I от Регламент № 208/2014.

15 Посредством тези актове името на г-н Yanukovych е запазено в списъка със следната информация за идентифициране: „син на бивш[ия] президент, член на Върховната рада [Върховен съвет]“ и на следното основание:

„Лице, по отношение на което се провежда разследване от украинските власти за присвояване на публични финансови средства или активи. Лице, свързано с лице от списъка (бившия президент на Украйна [Viktor Fedorovych Yanukovych]), по отношение на което се провежда наказателно производство от украинските власти за присвояване на публични финансови средства или активи“.

16 С Решение (ОВППС) 2015/876 на Съвета от 5 март 2015 година за изменение на Решение 2014/119 (ОВ L 142, стр. 30) и с Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/869 на Съвета от 5 юни 2015 година за прилагане на Регламент № 208/2014 (ОВ L 142, стр. 1) името на г-н Yanukovych е заличено от списъка.

Производството и исканията на страните

17 На 14 май 2014 г. г-н Yanukovych подава настоящата жалба в секретариата на Общия съд.

18 На 15 и 16 септември 2014 г. Комисията и Украйна подават съответно молби за встъпване в настоящото производство в подкрепа на исканията на Съвета.

19 С определение от 12 ноември 2014 г. председателят на девети състав на Общия съд допуска встъпването на Комисията. Комисията подава изявление при встъпване, а г-н Yanukovych и Съветът представят становища по него в определения срок.

20 На 3 октомври 2014 г. Съветът представя на основание член 18, параграф 4, втора алинея от Указанията за секретаря на Общия съд мотивирано искане за това съдържанието на едно от приложенията към писмената защита

да не бъде цитирано в документите по настоящото дело, до които е предоставен обществен достъп.

21 С писмо, подадено в секретариата на Общия съд на 24 декември 2014 г., Украйна уведомява Общия съд, че се отказва от встъпването си по делото.

22 С определение от 11 март 2015 г. председателят на девети състав на Общия съд постановява заличаването на Украйна от регистъра като встъпила страна.

23 С писмо от 11 март 2015 г. секретариатът на Общият съд уведомява страните, че писмената фаза на производство е приключила.

24 Г-н Yanukovych е починал на 20 март 2015 г.

25 С отделен акт, подаден в секретариата на Общия съд на 8 април 2015 г., представителят на г-н Yanukovych представя от негово име изявление за изменение на жалбата, за да се вземат предвид, от една страна, Решение 2015/143 и Регламент 2015/138 и от друга страна, Решение 2015/364 и Регламент за изпълнение 2015/357 в частта им, в която тези актове се отнасят до г-н Yanukovych.

26 На същия ден представителят на г-н Yanukovych подава от негово име в секретариата на Общия съд жалба, регистрирана под номер T-172/15, за отмяна на същите актове, като уточнява, че тя е подадена успоредно с изявлението за изменение на жалбата с превантивна цел.

27 В тези два акта представителят на г-н Yanukovych уточнява, че последният е починал малко преди подаването им. Освен това той посочва в същите, че в Украйна е в ход производство за определянето на правоприемника на г-н Yanukovych и че вероятно вдовицата на последния ще встъпи в правата му. Вследствие на това представителят на г-н Yanukovych отправя искане за спиране на делото за времето, което е необходимо, за да се определи правоприемникът и за да се вземе решение за продължаване на производството.

28 С решение на председателя на девети състав от 13 юли 2015 г. на основание член 69, буква г) от Процедурния правилник на Общия съд производството по настоящото дело е спряно до 31 октомври 2015 г.

29 С определение от 16 юли 2015 г., Yanukovych/Съвет (T-172/15, непубликувано, EU:T:2015:569) Общият съд (девети състав) отхвърля жалбата по дело T-172/15 като явно недопустима, с мотива че е подадена от представителя на г-н Yanukovych, след като последният е починал, предвид обстоятелството, че в преписката не се съдържа доказателство, позволяващо да се приеме, че посочената жалба е подадена от името на вдовицата на г-н Yanukovych, посочена в текста на жалбата като бъдещ негов наследник, или от други евентуални правоприемници.

30 С писмо от 30 октомври 2015 г. представителят на г-н Yanukovych прилага към преписката удостоверение за смъртта на последния и посочва, че вдовицата на същия, г-жа Olga Stanislavivna Yanukovych, която е и негов единствен наследник, възнамерява да продължи делото, като уточнява, че правният интерес г-н Yanukovych не е отпаднал, въпреки заличаването му от списъка.

31 На 22 февруари 2016 г. Съветът отговаря на изявлението за изменение на жалбата.

32 На 25 февруари 2016 г. Съветът представя мотивирано искане по член 66 от Процедурния правилник за това съдържанието на едно от приложенията към изявлението за изменение на жалбата да не бъде цитирано в документите по настоящото дело, до които е предоставен обществен достъп.

33 На 10 март 2016 г. Комисията отговаря на изявлението за изменение на жалбата.

34 С писмо от 17 март 2016 г. секретариатът на Общия съд приканва страните да изразят становището си по приложимостта в случая на член 132 от Процедурния правилник с оглед на решенията от 26 октомври 2015 г., Portnov/Съвет (T-290/14, EU:T:2015:806) и от 28 януари 2016 г., Stavytskyi/Съвет (T-486/14, непубликувано, EU:T:2016:45), Arbuzov/Съвет (T-434/14, непубликувано, EU:T:2016:46), Klyuyev/Съвет (T-341/14, EU:T:2016:47), Azarov/Съвет (T-332/14, непубликувано, EU:T:2016:48) и Azarov/Съвет (T-331/14, EU:T:2016:49), с които Общият съд е отменил Решение 2014/119 и Регламент № 208/2014, в частите им, които се отнасят до жалбоподателите по посочените дела. Със същото писмо страните са приканени и да вземат отношение по евентуалните последици, които трябва да се изведат по настоящото дело, що се отнася до изменението на исканията, от определение от 16 юли 2015 г., Yanukovych/Съвет (T-172/15, непубликувано, EU:T:2015:569). Страните отговарят в определените срокове.

35 Жалбоподателят, г-жа Stanislavivna Yanukovych, моли Общия съд:

— да отмени Решение 2014/119, изменено с Решение за изпълнение 2014/216 и Регламент № 208/2014, изменен с Регламент за изпълнение № 381/2014, Решение 2015/143 и Регламент 2015/138, както и Решение 2015/364 и Регламент за изпълнение 2015/357, в частите им, които се отнасят до г-н Yanukovych,

— да осъди Съвета да заплати съдебните разноски.

36 Съветът иска от Общия съд:

— да отхвърли жалбата,

— при условията на евентуалност да обяви, че действието на Решение 2014/119, изменено с Решение за изпълнение 2014/216, се запазва по отношение на г-н Yanukovych до влизане в сила на частичната отмяна на Регламент № 208/2014, изменен с Регламент за изпълнение № 381/2014,

— да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

37 Комисията иска жалбата да бъде отхвърлена.

От правна страна

По исканията за отмяна на Решение 2014/119, изменено с Решение за изпълнение 2014/216 и на Регламент № 208/2014, изменен с Регламент за изпълнение № 381/2014, в частите им, които се отнасят до г-н Yanukovych

38 Съгласно член 132 от Процедурния правилник, когато Съдът или Общият съд вече се е произнесъл по един или няколко правни въпроса, идентични с повдигнатите с основанията на иск или жалба, и Общият съд констатира, че фактите са установени, той може след приключване на писмената фаза на производството по предложение на съдията докладчик и след изслушване на страните да обяви иска или жалбата за явно основателен/основателна с мотивирано определение, препращащо към относимата съдебна практика.

39 В конкретния случай Общият съд приема, че са изпълнени условията за прилагане на член 132 от Процедурния правилник, за да се произнесе, без да дава ход на делото по същество.

40 В началото следва да се отбележи, че жалбоподателят иска отмяната на Решение 2014/119, изменено с Решение за изпълнение 2014/216, както и отмяната на Регламент № 208/2014, изменен с Регламент за изпълнение № 381/2014, в частите им, които се отнасят до г-н Yanukovych. Налага се обаче изводът, че нито Решение за изпълнение 2014/216, нито Регламент за изпълнение № 381/2014 се отнасят до г-н Yanukovych. При това положение исканията на жалбоподателя са насочени само към отмяната на Решение 2014/119 и на Регламент № 208/2014 в частите им, които се отнасят до г-н Yanukovych.

41 В подкрепа на жалбата си жалбоподателят изтъква седем основания, изведени, първото — от липсата на правно основание, второто — от злоупотреба с власт, третото — от липса на мотиви, четвъртото — от несъобразяване с критериите за включване в списъка, петото — от явна грешка в преценката, шестото — от нарушение на правото на защита и на правото на ефективна съдебна защита и седмото — от нарушение на правото на собственост.

42 Общият съд счита за необходимо да разгледа в началото четвъртото основание, в подкрепа на което жалбоподателят по същество изтъква, че ограничителните мерки по отношение на г-н Yanukovych са приети, без да е налице достатъчно солидна фактическа база за това.

43 Всъщност с това основание се повдига правен въпрос, идентичен на въпроса, по който Общият съд вече се е произнесъл в решенията от 26 октомври 2015 г., Portnov/Съвет (T-290/14, EU:T:2015:806) и от 28 януари 2016 г., Stavytskyi/Съвет (T-486/14, непубликувано, EU:T:2016:45), Arbuzov/Съвет (T-434/14, непубликувано, EU:T:2016:46), Klyuyev/Съвет (T-341/14, EU:T:2016:47), Azarov/Съвет (T-332/14, непубликувано, EU:T:2016:48) и Azarov/Съвет (T-331/14, EU:T:2016:49), всяко от които е вече окончателно и се ползва със сила на пресъдено нещо.

44 С това основание жалбоподателят твърди по-специално, от една страна, че с оглед на относимата съдебна практика включването на г-н Yanukovych в списъка само поради обстоятелството, че срещу него се провежда разследване, не е съобразено с критериите, предвидени в Решение 2014/119 и в Регламент № 208/2014, в които са посочени „лица, за които е установено, че са отговорни“ за присвояването на финансови средства на държавата, и от друга страна, че сам по себе си фактът, че г-н Yanukovych е упоменат като „син на бивш[ия] президент“, не е достатъчен, за да се квалифицира като „свързан“ с последния в съответствие със съдебната практика. Във всички случаи Съветът не бил освободен от тежестта на доказване.

45 В репликата жалбоподателят поддържа, че Съветът, от една страна, не проверил твърденията, съдържащи се в писмото, изпратено на 3 март 2014 г. от кабинета на главния прокурор на Украйна до Върховния представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричано по-нататък „писмото от 3 март 2014 г.“), което било единственото доказателство, с което разполагал Съветът към датата на приемане на Решение 2014/119 и на Регламент № 208/2014, и от друга страна, не следвало да се позовава на информация, която следва по време посочените актове. Ето защо това писмо не било достатъчно, за да се приеме, че са налице „необходимите конкретни доказателства и данни“, за да се обоснове включването на името на г-н Yanukovych в списъка.

46 В отговор на тези оплаквания Съветът възразява, преди всичко, че съгласно относимата съдебна практика въз основа на съгласувани данни самият той следва да установи лицата, които могат да бъдат квалифицирани като отговорни за присвояването на финансови средства на държавата, и че на израза „за които е установено“ трябва да се даде широко тълкуване, позволяващо да се обхванат по-специално, наред с лицата, срещу които се провежда наказателно производство за деяния по присвояване на публични финансови средства, и лицата, срещу които се провежда разследване за участие в престъпления във връзка с присвояването на украински държавни средства и незаконното им прехвърляне. Всъщност подобно разследване представлява фаза, предшестваща образуването на наказателно производство, като това разследване е насочено, срещу лицата, за които има подозрение, че са участвали в подобни престъпления.

47 От друга страна, Съветът твърди, че в писмото от 3 март 2014 г., потвърдено от допълнителна информация, предоставена впоследствие от кабинета на главния прокурор на Украйна, се посочва, че в рамките на наказателното производство, образувано срещу някои бивши висши държавни служители, са установени някои факти относно присвояването на публични финансови средства в значителни размери и последващото им незаконно прехвърляне извън територията на Украйна и че освен това, в него се уточнява, че разследването за посочените по-горе нарушения е показало, че други лица, сред които г-н Yanukovych, са участвали в престъпления от същото естество. Ето защо приемането на Решение 2014/119 и Регламент № 208/2014 почивало на достатъчно солидна фактическа база. Задължението за по-стриктно изискване би довело до опасност да се възпрепятства ефективността на режима на ограничителни мерки, свързани с присвояването на публични финансови средства.

48 В това отношение следва да се отбележи, че както е припомнено в точка 38 от решение от 26 октомври 2015 г., Portnov/Съвет (T-290/14, EU:T:2015:806), макар Съветът да разполага с широка свобода на преценка, що се отнася до общите критерии, които трябва да се вземат предвид при приемането на ограничителни мерки, ефикасността на съдебния контрол, гарантиран от член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, изисква в рамките на контрола за законосъобразност на съображенията, на които се основава решението за включването или запазването на името на дадено физическо лице в списъка на лицата, предмет на ограничителни мерки, съдът на Съюза да се увери, че това решение, което придобива индивидуален характер за посоченото лице, почива на достатъчно солидна фактическа база. Това предполага проверка на твърдените фактически обстоятелства, съдържащи се в изложението на мотивите, което е в основата на това решение, така че съдебният контрол да не се свежда до преценка на абстрактната вероятност на посочените мотиви, а до въпроса дали тези мотиви, или поне онзи от тях, считан сам по себе си за достатъчен да обоснове същото това решение, са подкрепени от достатъчно точно изложени конкретни факти (вж. решение от 21 април 2015 г., Anbouba/Съвет, C-605/13 P, EU:C:2015:248, т. 41 и 45 и цитираната съдебна практика).

49 Подобно на делото, по което е постановено решение от 26 октомври 2015 г., Portnov/Съвет (T-290/14, EU:T:2015:806, т. 39), в настоящия случай съгласно предвиденията в член 1, параграф 1 от Решение 2014/119 критерий ограничителни мерки се вземат по отношение на лица, за които е установено, че са отговорни за присвояване на публични средства. Освен това, видно от съображение 2 от посоченото решение, Съветът е приел тези мерки „с цел утвърждаване и подкрепа на правовата държава в Украйна“.

50 Името на г-н Yanukovych е включено в списъка, с мотива че той е „[л]ице, което е обект на разследване в Украйна за участие в престъпления във връзка с присвояването на украински държавни средства и незаконното им прехвърляне извън Украйна“. От това следва, че Съветът е приел, че срещу г-н Yanukovych се води предварителна проверка или предварително разследване за предполагаемото му участие в присвояване на публични финансови средства, без (или без все още) да се е стигнало до формално повдигане на обвинение.

51 Подобно на делото, по което е постановено решение от 26 октомври 2015 г., Portnov/Съвет (T-290/14, EU:T:2015:806, т. 41), в подкрепа на мотива за включване на името на г-н Yanukovych в списъка Съветът се позовава на писмото от 3 март 2014 г., както и на други доказателства, които са последващи спрямо Решение 2014/119 и Регламент № 208/2014.

52 Писмото от 3 март 2014 г. се подразделя на две части. В първата част на това писмо се уточнява, че „украинските правоприлагащи органи“ са образували определен брой наказателни производства във връзка с престъпления, извършени от бивши високопоставени държавни служители, и по отношение на които при разследването на посочените по-горе престъпления е установено, че са присвоили публични финансови средства в големи размери и след това са ги прехвърлили извън територията на Украйна. След това са изброени имената на тези високопоставени държавни служители, които са осем на брой, и имената на всички са заличени. Във втората част се добавя, че „при разследването е установено, че и други високопоставени държавни служители от предишното управление са участвали в извършването на престъпления от същия вид“, и че се предвижда в най-кратки срокове те да бъдат уведомени за започването на това разследване. След това са изброени и имената на тези високопоставени държавни служители — десет на брой, сред които е и г-н Yanukovych — единственият, чието име не е заличено.

53 Няма спор, че само на тази база за г-н Yanukovych е установено, „че [е отговорен] за присвояване на финансови средства на украинската държава“ по смисъла на член 1, параграф 1 от Решение 2014/119.

54 Подобно на делото, по което е постановено решение от 26 октомври 2015 г., Portnov/Съвет (T-290/14, EU:T:2015:806, т. 42), писмото от 3 март 2014 г. е единственият документ сред доказателствата, представени от Съвета в хода на настоящото производство, който предхожда Решение 2014/119 и Регламент № 208/2014. Ето защо само това доказателство трябва да се има предвид при преценката на законосъобразността на тези актове.

55 Както обаче е приел Общият съд в решение от 26 октомври 2015 г., Portnov/Съвет (T-290/14, EU:T:2015:806, т. 43 и 44), следва да се приеме, че макар да е изпратено от висш съдебен орган на трета страна, то съдържа само общо и неясно твърдение, свързващи името на жалбоподателя, наред с тези на други бивши високопоставени държавни служители, с разследване, в рамките на което по същество било установило присвояване на публични средства. Всъщност в писмото не се уточнява кои от деянията, предмет на неприключилото разследване на украинските власти, са установени, и още по-малко — че г-н Yanukovych е лично, макар и предполагаемо, отговорен за тях (вж. в този смисъл и решение от 28 януари 2016 г., Azarov/Съвет, T-332/14, непубликувано, EU:T:2016:48, т. 46).

56 Следва да се отбележи и че за разлика от обстоятелствата по делото, по което е постановено решение от 27 февруари 2014 г., Ezz и др./Съвет (T-256/11, EU:T:2014:93, т. 57—61), потвърдено в производство по обжалване с решение от 5 март 2015 г., Ezz и др./Съвет (C-220/14 P, EU:C:2015:147), на които решения се позовава Съветът, в настоящия случай, от една страна, Съветът не е разполагал със сведения относно конкретните деяния, в чието извършване г-н Yanukovych е упрекван от украинските власти, и от друга страна, дори разгледано в контекста си, писмото от 3 март 2014 г. не може да представлява достатъчно солидна фактическа база по смисъла на съдебната практика, цитирана в точка 48 по-горе, за включване на името на г-н Yanukovych в списъка, с мотива че за него е било „установено, че [е отговорен]“ за присвояването на публични средства (вж. в този смисъл решение от 26 октомври 2015 г., Portnov/Съвет, T-290/14, EU:T:2015:806, т. 46—48).

57 Независимо от стадия на предполагаемото производство срещу г-н Yanukovych, Съветът не е може да му налага ограничителни мерки, без да знае какви са конкретните деяния по присвояване на публични средства, в чието извършване го упрекват украинските власти. Всъщност само ако тези деяния са му известни, Съветът би могъл да приеме, че те могат, от една страна, да бъдат квалифицирани като присвояване на публични средства и от друга страна, да са заплаха за правовата държава в Украйна, чието утвърждаване и подкрепа се цели с приемането на разглежданите ограничителни мерки, както беше припомнено в точка 49 по-горе (вж. в този смисъл и решение от 28 януари 2016 г., Azarov/Съвет, T-332/14, EU:T:2016:48, т. 55).

58 Впрочем в случай на оспорване именно компетентният орган на Съюза следва да докаже правилността на мотивите за приемането на мерките срещу засегнатото лице, а не това лице да доказва отрицателен факт, а именно че тези мотиви са неправилни (вж. решение от 26 октомври 2015 г., Portnov/Съвет, T-290/14, EU:C:2015:806, т. 45 и цитираната съдебна практика).

59 От това следва, подобно на извода, направен от Общия съд по делото, по което е постановено решение от 26 октомври 2015 г., Portnov/Съвет (T-290/14, EU:T:2015:806, т. 50), предвид идентичността на правните въпроси, повдигнати относно тежестта на доказване, която носи Съветът, и относно подкрепянето на мотивите за включването в списъка с достатъчно точно изложени конкретни факти, че включването на името на г-н Yanukovych не е съобразено с критериите за определяне на лицата, за които се отнасят разглежданите ограничителни мерки, предвидени в Решение 2014/119.

60 Накрая, що се отнася до предвиденото в член 132 от Процедурния правилник условие, свързано с констатацията на Общия съд, че фактите са доказани, следва да се отбележи, че страните не са оспорили, че е настъпило фактическото обстоятелство, на което се основава Съветът, за да включи името на г-н Yanukovych в списъка, а именно фактът, че според писмото от 3 март

2014 г. спрямо него е проведена от страна на украинските органи предварителна проверка или предварително разследване за присвояване на публични финансови средства, поради което този факт може да се счита за доказан.

61 От това следва, че в съответствие с член 132 от Процедурния правилник настоящата жалба следва да се обяви за явно основателна в частта ѝ, в която се иска отмяната на Решение 2014/119 и на Регламент № 208/2014.

62 Този извод не може да бъде поставен под съмнение от доводите на Съвета, повдигнати в отговор на въпрос на Общия съд (вж. т. 34 по-горе), с които се оспорва прилагането на тази член в случая.

63 В началото следва да се отбележи, че Съветът не прави конкретни възражения във връзка с условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да може в случая да се приложи член 132 от Процедурния правилник. Той само повдига два въпроса от процесуално естество, въз основа на които конкретният случай следвало да се разглежда като частен случай, който не може да бъде решен с мотивирано определение по смисъла на посочения член.

64 По-конкретно, на първо място, Съветът, подкрепян от Комисията, твърди, че за разлика от всяко от делата, по които са постановени решенията, посочени в поставения от Общия съд въпрос (вж. т. 34 по-горе), в случая възниква въпросът дали е налице правен интерес от поддържането на жалбата в частта ѝ, в която се иска отмяната на Решение 2014/119 и на Регламент № 208/2014, при положение че името на г-н Yanukovych е заличено от списъка вследствие на смъртта му.

65 На второ място, Съветът поддържа, че по отношение на Решение 2015/364 и на Регламент за изпълнение 2015/357, в които е предвидено запазването на името на г-н Yanukovych в списъка до 6 юни 2015 г., следвало да се реши въпрос за наличието на висящо дело.

66 Относно първото възражение се налага изводът, от една страна, че то не е ясно и от друга страна, че не е подкрепено с факти. Всъщност Съветът изобщо не излага доводи в писмения си отговор на изявлението за изменение на жалбата, що се отнася до твърдяната липса на правен интерес на жалбоподателя да продължи съдебното производство.

67 Доколкото това възражение трябва да се разбира в смисъл, че е отпаднал правният интерес на жалбоподателя от решаването на спора поради заличаването на името на г-н Yanukovych от списъка вследствие на смъртта му, в началото следва да се отбележи, от една страна, че от съдебната практика е видно, че производство по жалбата за отмяна, която е подадена от адресата на акт, може да бъде продължено от универсалния правоприемник на жалбоподателя, по-конкретно в случай на смърт на физическото лице (вж. решение от 22 април 2015 г., Tomana и др./Съвет и Комисия, T-190/12, EU:T:2015:222, т. 50 и цитираната съдебна практика), и от друга страна, че правният интерес на жалбоподателя трябва да продължава да съществува до обявяването на съдебното решение, тъй като иначе няма да има основание за постановяване на съдебно решение по същество, което предполага жалбата да може чрез резултата си да донесе полза на страната, която я е подала (вж. решения от 6 юни 2013 г., Ayadi/Комисия, C-183/12 P, непубликувано, EU:C:2013:369, т. 59 и цитираната съдебна практика и от 22 април 2015 г., Tomana и др./Съвет и Комисия, T-190/12, EU:T:2015:222, т. 64 и цитираната съдебна практика).

68 В това отношение в съдебната практика се уточнява, че макар установяването на незаконосъобразността на обжалвания акт да не може само по себе си да поправи имуществена вреда или засягане на личния живот, то все пак може да възстанови доброто име на засегнатото лице или да представлява форма на поправяне на неимуществената вреда, която то е претърпяло вследствие на тази незаконосъобразност, и по този начин да обоснове запазването на правния му интерес. В това отношение обстоятелството, че отмяната на разглежданите

ограничителни мерки е окончателна, не е пречка за запазването на правния интерес, що се отнася до действието на този регламент между датата на влизането му в сила и тази на отмяната му (вж. в този смисъл решение от 28 май 2013 г., Abdulrahim/Съвет и Комисия, C-239/12 P, EU:C:2013:331, т. 70—72 и 82).

69 В случая се налага изводът, че публичното посочване на г-н Yanukovych като лице, срещу което се провежда наказателно производство в Украйна във връзка с присвояване на публични финансови средства, е могло да навреди по-конкретно на доброто му име като политическа фигура.

70 При тези обстоятелства, тъй като, както бе уточнено в точка 67 по-горе, универсалният правоприемник на г-н Yanukovych има право да продължи съдебното производство, неговият правен интерес се запазва независимо от заличаването на името на г-н Yanukovych от списъка, за да може да поиска от съда на Съюза да установи, че името на г-н Yanukovych не е трябвало да бъде включвано в този списък или че включването му не е следвало да се извърши по процедурата, следвана от институциите на Съюза. Това е така, още повече че заличаването на името на г-н Yanukovych от списъка е последица от смъртта му, а не е резултат от преразглеждането на мотивите, с които е обосновано първоначалното му включване.

71 От това следва, че правният интерес на жалбоподателя продължава да съществува въпреки отмяната на спорните ограничителни мерки по отношение на г-н Yanukovych.

72 Относно второто възражение е достатъчно да се отбележи, че преди подаването на настоящото изявление за изменение на жалбата, производството по което е висящо понастоящем, пред Общия съд не е образувано производство по друга жалба за отмяна между същите страни със същия предмет и на същите основания. Ето защо Общият съд не установява наличие на друго висящо дело.

73 Предвид всички изложени по-горе съображения, тъй като жалбата е явно основателна по смисъла на член 132 от Процедурния правилник, тя следва да бъде уважена в частта ѝ, в която се иска отмяната на Решение 2014/119, доколкото то се отнася до г-н Yanukovych.

74 По същите съображения трябва да бъде отменен и Регламент № 208/2014 в частта му, която се отнася до г-н Yanukovych.

75 Тъй като с Решение 2015/876 и с Регламент за изпълнение 2015/869 (вж. т. 16 по-горе) името на г-н Yanukovych е заличено от списъка, не е необходимо произнасяне по въпроса за запазване на действието на Решение 2014/119 в частта му, която се отнася до г-н Yanukovych.

По исканията за отмяна, от една страна, на Решение 2015/143 и на Регламент 2015/138 и от друга страна, на Решение 2015/364 и на Регламент за изпълнение 2015/357 в частите им, които се отнасят до г-н Yanukovych.

76 По силата на член 126 от Процедурния правилник, когато разглеждането на иск или жалба явно не е от компетентността на Общия съд или когато искът или жалбата е явно недопустим(а) или явно лишен(а) от всякакво правно основание, Общият съд може по предложение на съдията докладчик във всеки един момент, без да провежда докрай производството, да реши да се произнесе с мотивирано определение. В случая Общият съд приема, че разполага с достатъчно данни от материалите по преписката, за да се произнесе, без да дава ход на делото по същество.

77 С изявлението за изменение на жалбата жалбоподателят иска да бъдат отменени и, от една страна, Решение 2015/143 и Регламент 2015/138, в частите им, с които те изменят съответно член 1, параграф 1 от Решение 2014/119 и член 3 от Регламент № 208/2014, както и, от друга страна, Решение 2015/364 и Регламент за изпълнение 2015/357.

78 В отговора си по изявлението за изменение на жалбата Съветът посочва, от една страна, че предвид член 275 ДФЕС Общият съд не е компетентен да разглежда жалба срещу Решение 2015/143, което е прието по-специално на основание член 29 ДЕС, и от друга страна, че включването на това решение, както и на Регламент 2015/138 в актовете, чиято отмяна се иска, е недопустимо поради липса на процесуална легитимация на жалбоподателя.

79 По-нататък, в писмения си отговор на поставения от Общия съд въпрос Съветът, подкрепян от Комисията, твърди, че изявлението за изменение на жалбата трябва да се обяви за явно недопустимо по същите съображения, по които Общият съд е отхвърлил като явно недопустима жалбата по делото, по което е постановено определение от 16 юли 2015 г., Yanukovych/Съвет (T-172/15, непубликувано, EU:T:2015:569) (вж. т. 29 по-горе).

80 В това отношение следва да се отбележи, че при обстоятелства като тези в случая актът, с който е изменена жалбата, подаден в секретариата на Общия съд в хода на производството, представлява процесуален документ, който не предопределя съдържанието на последващото решение на Общия съд по допустимостта, е равносилен на подаването на жалба за отмяна (вж. в този смисъл определение от 21 юни 2012 г., Hamas/Съвет, T-531/11, непубликувано, EU:T:2012:317, т. 16 и цитираната съдебна практика).

81 Съгласно член 263, четвърта алинея ДФЕС всяко физическо или юридическо лице може да подаде жалба при условията, предвидени в първа и втора алинея от този член, срещу решенията, които са адресирани до него или го засягат пряко и лично, както и срещу подзаконови актове, които го засягат пряко и не включват мерки за изпълнение.

82 Освен това съгласно съдебната практика допустимостта на жалба следва да се преценява по отношение на положението към момента, в който е подадена жалбата. Ако към този момент не са изпълнени условията за подаване на жалбата, тя е недопустима (решение от 27 ноември 1984 г., Bensider и др./Комисия, 50/84, EU:C:1984:365, т. 8). Следва да се отбележи, че с оглед на съдебната практика, припомнена в точка 80 по-горе, подобни съображения са приложими и към положения като настоящия случай, при които посредством изявление за изменение на жалбата жалбоподател иска отмяната на нов акт, заменящ или изменящ акт, който има същия предмет и срещу който вече е подадена жалба за отмяна.

83 Както бе припомнено по-горе, г-н Yanukovych е починал на 20 март 2015 г. На 8 април 2015 г., т.е. след смъртта му, неговият представител е подал в секретариата изявление за изменение на жалбата от името на г-н Yanukovych. От материалите по преписката не е видно този акт да е подаден от името на жалбоподателя.

84 От това следва, подобно на извода, направен от Общия съд по дело, което по същество е идентично, а именно делото, по което е постановено решение от 16 юли 2015 г., Yanukovych/Съвет (T-172/15, непубликувано, EU:T:2015:569), че подаденото от представителя на г-н Yanukovych изявление за изменение на жалбата трябва да се отхвърли като недопустимо, тъй като последният е бил починал към момента на подаване на акта в секретариата на Общия съд.

85 Този извод не може да бъде поставен под съмнение от доводите на жалбоподателя, повдигнати в неговия писмен отговор на поставения от Общия съд въпрос.

86 На първо място, жалбоподателят твърди, от една страна, че производството по определяне на правоприемника на г-н Yanukovych е било в ход към момента на подаването на изявлението за изменение на жалбата, така че жалбоподателят е очаквал украинските власти да потвърдят правоприемството, и от друга страна, че е очевидно, че изявлението за изменение на жалбата е подадено от негово име като правоприемник на починалото лице. При тези обстоятелства, с оглед на предвидения в член 263, шеста алинея ДФЕС срок за подаване на жалбата за отмяна, не е било възможно жалбоподателят да изчака посоченото потвърждаване на правоприемството, за да подаде изявлението за изменение на жалбата.

87 В това отношение е достатъчно да се отбележи, че противно на твърдението на жалбоподателя, изявлението за изменение на жалбата не е представено от негово име. Жалбоподателят е имал възможност евентуално да подаде от свое име жалба за отмяната на актовете, които смята за необходимо да оспори, като обоснове своя собствен интерес от отмяната им, при положение че не е техен адресат. При условията на евентуалност жалбоподателят е имал възможност също от свое име да заяви своя интерес от продължаване на настоящото производство, като поиска изменение на исканията с оглед на новите актове, които смята за необходимо да оспори, като в тази хипотеза обоснове личен интерес в това отношение.

88 На второ място, жалбоподателят твърди, че определение от 16 юли 2015 г., Yanukovych/Съвет (T-172/15, непубликувано, EU:T:2015:569) не обвързва Общия съд по отношение на допустимостта на изявлението за изменение на жалбата и че в случая от него изобщо не може да се направи неблагоприятен извод. Според жалбоподателя е неправилно да се смята, че изменението на жалбата било равносилно на подаване на нова жалба, а не на продължаване на производството От друга страна, жалбоподателят не бил в състояние да представи своите доводи в рамките на делото, по което е постановено определение от 16 юли 2015 г., Yanukovych/Съвет (T-172/15, непубликувано, EU:T:2015:569), и нямало никаква причина да обжалва посоченото определение. Накрая, в хода на производството по настоящото дело Общият съд не е счел, че изявлението за изменение на жалбата е недопустимо, дори при спирането на производството, и никоя от страните не е възразила, че то е недопустимо.

89 В това отношение дори без да е необходимо да се разглежда въпросът дали Общият съд е обвързан по настоящото дело от посоченото определение, следва да се отбележи, че тъй като във всички случаи жалбата по делото, по което е постановено определение от 16 юли 2015 г., Yanukovych/Съвет (T-172/15, непубликувано, EU:T:2015:569), и изявлението за изменение на жалбата са подадени при идентични обстоятелства и условия, няма никакво основание, а и жалбоподателят не изтъква такова, двете положения да се третират различно. Освен това, противно на твърдението на жалбоподателя, от установената съдебна практика следва, че изявлението за изменение на жалбата е равносилно на подаване на нова жалба (вж. т. 80 по-горе). Обстоятелството, че жалбоподателят не е имал повод да изрази становището си в полза на допустимостта на жалбата в рамките на делото, по което е постановено определение от 16 юли 2015 г., Yanukovych/Съвет (T-172/15, непубликувано, EU:T:2015:569), и че не е сметнал за необходимо да обжалва определението, с което се слага край на производството по това дело, е ирелевантно за целите на преценката на допустимостта на изявлението за изменение на жалбата. По-конкретно, подобно на подхода, който е възприел по отношение на жалбата, подадена по делото, по което е постановено определение от 16 юли 2015 г., Yanukovych/Съвет (T-172/15, непубликувано, EU:T:2015:569), Общият съд само констатира по настоящото дело, че изявлението за изменение на жалбата е подадено от името на починало лице.

90 От друга страна, фактът, че Общият съд не е счел незабавно изявлението за изменение на жалбата за недопустимо, като го съобщи на Света и на Комисията, е без никакво значение. Освен това в писмото, изпратено от секретариата до жалбоподателя на 9 декември 2015 г., изрично бе уточнено, че в случая прилагането на изявлението за изменение на жалбата към преписката не предопределя съдържанието на решението по допустимостта на посоченото изявление. Впрочем в това отношение следва да се отбележи, че член 86, параграф 5 от

Процедурния правилник предвижда, че „[б]ез да се предопределя съдържанието на решението на Общия съд по допустимостта на изявлението за изменение на жалбата, председателят дава срок на ответника за отговор по изявлението за изменение“.

91 На трето място, жалбоподателят поддържа и че да се приеме, че изявлението за изменение на жалбата е недопустимо, било равносилно на това да се създаде процесуална пречка, което противоречало на принципа на ефективност и на процесуалната икономия. Всъщност жалбоподателят показал намерението си за продължаване на производството и своя правен интерес. Освен това, като се позовава на член 7 от Хартата на основните права, на член 8 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., както и на практиката на Европейския съд по правата на човека, жалбоподателят подчертава възможността в полза на близките на починало лице да предявят иск или да подадат жалба, когато имат неимуществен или имуществен интерес от това. Накрая, с оглед на евентуалното предявяване на иск за обезщетение след приключване на настоящото производство, би било в противоречие с принципа на процесуална икономия да се преценява дали е налице нарушение на правна норма в отделно производство по отношение само на една част от оспорените ограничителни мерки.

92 В това отношение следва да се отбележи, че Общият съд не е поставил под съмнение интереса на близките на починалото лице, и по-специално на неговия универсален правоприемник, от продължаване на производството, образувано по първоначалната жалба на г-н Yanukovych. Всъщност Общият съд само е констатирал, подобно на подхода, който е възприел по делото, по което е постановено определение от 16 юли 2015 г., Yanukovych/Съвет (T-172/15, непубликувано, EU:T:2015:569), че изявлението за изменение на жалбата е подадено от представителя на г-н Yanukovych след смъртта на последния, от негово име (вж. т. 87 по-горе). Именно на това единствено основание Общият съд счита, че изявлението за изменение на жалбата по настоящото дело е явно недопустимо и на подобно основание той е отхвърлил като явно недопустима жалбата по посоченото дело T-172/15.

93 При това положение изменението на жалбата следва да бъде отхвърлено и оттук — жалбата като явно недопустими в частта им, в която се иска отмяна на Решение 2015/143 и на Регламент 2015/138, както и на Решение 2015/364 и на Регламент за изпълнение 2015/357, без да е необходимо произнасяне по другото възражение за недопустимост, направено от Съвета относно искането за отмяна на Решение 2015/143 и на Регламент 2015/138.

94 С оглед на всичко изложено по-горе следва, от една страна, да се отменят Решение 2014/119 и Регламент № 208/2014, доколкото се отнасят до г-н Yanukovych, и от друга страна, жалбата да се отхвърли като явно недопустима в частта ѝ, в която се иска отмяната на Решение 2015/143 и на Регламент 2015/138, както и на Решение 2015/364 и на Регламент за изпълнение 2015/357.

95 В това отношение следва да се уточни, че Решение 2015/364 представлява самостоятелно решение, прието от Съвета в рамките на периодично преразглеждане, предвидено в член 5, трета алинея от Решение 2014/119 и в член 14, параграф 4 от Регламент № 208/2014. При тези обстоятелства, макар отмяната на Решение 2014/119 и на Регламент № 208/2014 да води до отмяна на включването на г-н Yanukovych в списъка за периода след датата на влизане в сила на Решение 2015/364, тя не може да постави под съмнение законосъобразността на същото включване в списъка за периода преди датата на посоченото влизане в сила.

По съдебните разноски

96 Съгласно член 134, параграф 2 от Процедурния правилник, когато има няколко загубили делото страни, Общият съд взема решение по разпределянето на съдебните разноски.

97 След като в настоящия случай Съветът е загубил по направеното с жалбата искане за отмяна, той следва да бъде осъден, в съответствие с поисканото от жалбоподателя, да заплати съдебните разноски във връзка с това искане за отмяна. След като жалбоподателят е загубил по направеното с изявлението за изменение на жалбата искане за отмяна, той следва да бъде осъден, в съответствие с поисканото от Съвета, да заплати съдебните разноски във връзка с това искане за отмяна.

98 Освен това съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник държавите членки и институциите, встъпили по делото, понасят направените от тях съдебни разноски. Ето защо Комисията следва да понесе направените от нея съдебни разноски.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (девети състав),

определи:

1) Отменя Решение 2014/119/ОВППС на Съвета от 5 март 2014 година относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, образувания и органи с оглед на ситуацията в Украйна и Регламент (ЕС) № 208/2014 на Съвета от 5 март 2014 година относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, образувания и органи с оглед на положението в Украйна, в първоначалната им редакция в частта им, в която се отнасят до г-н Viktor Viktorovych Yanukovych.

2) Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.

3) Осъжда Съвета на Европейския съюз да понесе наред с направените от него съдебни разноски и тези на г-жа Olga Stanislavivna Yanukovych в качеството ѝ на наследник на г-н Viktorovych Yanukovych, що се отнася до направеното с жалбата искане за отмяна.

4) Осъжда г-жа Stanislavivna Yanukovych в качеството ѝ на наследник на г-н Viktorovych Yanukovych да понесе наред с направените от нея съдебни разноски и тези на Съвета, що се отнася до направеното с изявлението за изменение на жалбата искане за отмяна.

5) Европейската комисия понася направените от нея съдебни разноски.

Съставено в Люксембург на 12 юли 2016 година.

Секретар
E. Coulon

Председател
G. Berardis